

УДК 378.14:364

**ANIMATION ACTIVITY AS SOCIAL AND PEDAGOGICAL
THE PROBLEM OF VOLUNTEER WORK
АНІМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА
ПРОБЛЕМА ВОЛОНТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Fedorov M. / Федоров М.В.*teacher / викладач*

ORCID ID: 0009-0006-0475-803X

*Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College
of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради»*

Анотація. У статті здійснено аналіз наукового доробку дослідників щодо поняття «анімація». Зроблено узагальнення про те, що анімація осмислюється в контексті певної функції діяльності волонтера (дозвіллевої, організаторської, попереджувально-профілактичної, корекційно-реабілітаційної, соціально-терапевтичної). Підкреслено, що анімаційна діяльність виконує системоутворювальну роль у роботі сучасного волонтера-аніматора.

Ключові слова: анімаційна діяльність, волонтер-аніматор.

Вступ.

У сучасних умовах, коли людство здебільшого дійшло згоди у визнанні пріоритетним положення про те, що здобутки в будь-якій сфері життєдіяльності варто оцінювати з позиції людиноцентризму, а відтак – актуалізації твердження про «людину як міру всіх речей», особливої гостроти набуває діяльність соціального педагога – фахівця, який за професійним призначенням безпосередньо реалізує ідею всебічного розвитку особистості у соціальному середовищі. Об'єктом саме його професійної діяльності виступають діти та молодь – майбутнє кожної держави, які потребують кваліфікованої допомоги у процесі соціалізації. Відносно вітчизняної соціально-педагогічної сфери, цей фахівець представляє порівняно нову професію, що й зумовлює чисельну кількість проблем, пов'язаних із особистісно-професійним становленням соціального педагога. З-поміж них особливо актуальною і вагомою є насамперед професійна підготовка соціального педагога до анімаційної діяльності.

Основний текст.

В сучасній педагогічній науці вже склалися деякі наукові підходи щодо тлумачення сутності таких феноменів, як «анімація» й «анімаційна діяльність». Проте в основному сучасні теоретики і практики єдині у визнанні її інноваційним напрямом соціально-педагогічної практики. Зауважимо, що сам зміст анімаційної діяльності, своєрідність засобів і методів, які використовуються соціальним педагогом під час реалізації анімаційного напрямку в професійному втручанні, і особливо – соціальне анімаційне проектування як різновид соціальної інженерії, що займає ключову позицію в роботі аніматора, і виступають центральною ланкою інноваційної діяльності.

Аналіз спеціальної наукової літератури засвідчує, що основні методологічні засади анімації як інноваційного напрямку соціально-педагогічної діяльності базуються на таких принципах:

- ❖ діяльнісний, за яким діяльність, активна участь, творчість виступають як мета, засіб і результат; у межах цього підходу ключового значення набуває теорія діяльності й активності особистості (В. Ананьєв, Л. Виготський, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн та ін.);
- ❖ виховання в колективі й через колектив, у контексті якого простежується перевага колективних форм у просоціальній діяльності, соціалізація в колективі й через колектив (принципи педагогіки А. Макаренка); зокрема, за П. Наторпом, людина стає людиною лише завдяки спільноті людей, в яку вона органічно включена; за Л. Сайкіною, «саме в колективі відбувається формування міжособистісних відносин як напряму діяльності з формування ставлень людини до світу в цілому»; дослідник С. Тетерський зауважує, що «значний внесок у соціальний розвиток роблять різні творчі групи і громадські об'єднання, до яких входять люди відповідно до свого розвитку та інтересів» [2];
- ❖ принцип суб'єктності: «важливіша від усіх якостей людини – бути суб'єктом, тобто творцем власної історії, свого життєвого шляху; це означає ініціювати і здійснювати практичну діяльність, спілкування, поведінку, пізнання та інші види специфічно людської активності (творчої, моральної, вільної), досягати необхідних результатів» (за О. Брушлинським); суб'єктність як прояв активності виявляється у перетворенні світу; від соціальної ініціативності до особистісної самостійності один крок;
- ❖ принцип самоактивізації та самодопомоги, що забезпечує активізацію внутрішнього потенціалу й внутрішніх резервів особистості для самореалізації і самодопомоги, тобто визнання такого положення: «клієнт» – не споживач соціально-педагогічних послуг, не об'єкт соціально-педагогічної діяльності, а активний агент власної соціалізації; осмислення процесу як необхідного елементу соціально-педагогічної роботи (за О. Гавриліним) є «формування соціальних дій, умінь і навичок; дитина при цьому набуває прийомів самодопомоги» [1].

Аніматор – це професіонал, метою діяльності якого є розвиток особистості або групи через запровадження творчої активної діяльності. Аніматор «вдихає» життя і сенс у групу осіб, об'єднаних за географічно-територіальним чинником, спільними інтересами, схожими проблемами, належністю до спільної вікової категорії тощо. Використовуючи можливості й здібності кожного, він намагається сприяти колективному розвитку і з цією метою мобілізує і особистісні, і колективні життєтворчі ресурси.

Аналіз наукового доробку дослідників проблем особистості аніматора засвідчує можливість розрізнити два напрями діяльності аніматора: перший здебільшого має загальний характер, а другий – спеціалізований і технічний. До першого відносяться: відповідальні працівники профспілок, асоціацій, рухів;

працівники суспільно-виховних закладів, а до другого – вихователі дитячих таборів, тренери спортивних клубів, керівники технічних клубів та ін. Вивчення й узагальнення практики роботи аніматорів свідчить про те, що анімація широко розповсюджена в роботі з молоддю – в різних дитячих та юнацьких об'єднаннях, молодіжних клубах, дозвіллевих закладах. З огляду на змістову своєрідність анімація досягла особливого розвитку в соціокультурних центрах, де відбувається анімаційна діяльність як у сфері культурного дозвілля, так і в освітньо-професійній галузі для всіх верств населення незалежно від віку. На думку деяких науковців, є всі підстави вважати новою формою такої діяльності роботу фахівців-аніматорів у житлових секторах-кварталах, основною метою якої є створення сприятливих умов для активно-позитивної життєдіяльності та взаємодії людей у певному територіальному й культурному просторі. Актуальною є анімаційна діяльність у сфері туризму, готельного бізнесу, спорту, медицини [2].

Узагальнюючи викладене вище, відзначимо, що важливим аспектом діяльності педагога-аніматора є соціальна робота з дітьми та молоддю, хоча останнім часом домінує судження дослідників про те, щоб вважати об'єктами анімаційної роботи обштинні об'єднання, лікарні та госпіталі, пенітенціарні заклади, військові підрозділи, підприємства тощо. На основі досвіду соціальної роботи на підприємстві, який активно вивчається нині вітчизняними дослідниками (В. Васильєв, Н. Кривоконь, Л. Міхненко та ін.), цілком очевидним стає розуміння професійного призначення соціального педагога-аніматора як фахівця, котрий відповідає за соціальне здоров'я колективу, підвищує позитивну соціальну активність працівників і реалізує специфічні функції в професійній діяльності [2].

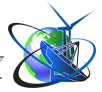
Висновки.

Таким чином, здійснений аналіз наукового доробку дослідників щодо ключового для нашої роботи поняття «анімація» дає підстави зробити узагальнення про те, що, по-перше, навіть на рівні довідкової літератури поки не склалось єдиного тлумачення означеного феномена; по-друге, анімація здебільшого осмислюється в контексті певної функції діяльності сучасного соціального педагога (дозвіллевої, організаторської, попереджувально-профілактичної, корекційно-реабілітаційної, соціально-терапевтичної). Відтак можна припустити, що анімаційна діяльність виконує системоутворювальну роль у роботі сучасного соціального педагога-аніматора.

Література:

1. Haluzinska M.I, Fedorov M.V. Conference proceedings INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTEGRATION 2021. "THE INFLUENCE OF EDUCATIONAL INNOVATION ON THE CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE TEACHERS» USA, OCTOBER 18-19 (10 hours).

2. Лесіна Т. М. Проектування як фактор стимулювання діяльності майбутнього фахівця-аніматора / Т. М. Лесіна // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. пр. / [ред. кол.: Т. І. Суцєнко та ін.]. – Київ – Запоріжжя, 2006. – Вип. 37. – С. 368–372.

Literature:

1. Haluzinska M.I, Fedorov M.V. Conference proceedings INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTEGRATION 2021. "THE INFLUENCE OF EDUCATIONAL INNOVATION ON THE CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE TEACHERS" USA, OCTOBER 18-19 (10 hours).

2. Lesina T. M. Designing as a factor in stimulating the activities of the future specialist- animator / T. M. Lesina // Pedagogy and psychology of creative personality formation: problems and searches: coll. of science pr. / [ed. coll.: T. I. Sushchenko and others]. – Kyiv – Zaporizhzhia, 2006. – Issue 37. – pp. 368–372.

***Abstract.** In the article, an analysis of the research work of researchers regarding the concept of "animation" was carried out. A generalization is made that the animation is understood in the context of a certain function of the volunteer's activity (leisure, organizational, preventive-preventive, correctional-rehabilitation, social-therapeutic). It is emphasized that animation activity plays a system-forming role in the work of a modern volunteer animator.*

***Keywords:** animation activity, volunteer animator.*